

Protokół Nr XXX/17
z XXX sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w dniu 27 marca 2017 r.

rozpoczęcie sesji godz. 10.05

zakończenie sesji 12.15

W dniu 27 marca 2017 r. w sali sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu odbyła się XXX sesja – część uroczysta i część zwyczajna – Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego V kadencji.

- część uroczysta sesji

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** stwierdził quorum obrad sesji – 26 radnych obecnych, co czyni sejmik uprawnionym do podejmowania uchwał, przyjmowania stanowisk, zgłaszania wniosków.

Następnie powitał radnych województwa (lista obecności – zał. nr 1), marszałka Piotra Całbeckiego wraz z zarządem województwa, a następnie powitał: J.E. ks. bpa Andrzeja Wojciecha Suskiego Ordynariusza Diecezji Toruńskiej – Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego, J.E. ks. bpa Józefa Szamockiego Biskupa Pomocniczego Diecezji Toruńskiej, senatorów RP: Andrzeja Kobiaka, Józefa Łyczaka, Andrzeja Mioduszeńskiego, posłów na Sejm RP: Annę Sobecką, Jana Krzysztofa Ardanowskiego, Antoniego Mężydło, Zbigniewa Sosnowskiego, Łukasza Zbonikowskiego, wojewodę kujawsko-pomorskiego Mikołaja Bogdanowicza, prezydenta Torunia Michała Zaleskiego, prezydenta Grudziądza Roberta Malinowskiego, przewodniczącego Konwentu Powiatów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Franciszka Koszowskiego – starostę świeckiego, wiceprzewodniczącego Konwentu Burmistrzów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Andrzeja Grabowskiego – burmistrza Kowalewa Pomorskiego, J.M. rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy prof. dra hab. Jacka Woźnego, J.M. rektora Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy prof. zw. dra hab. Jerzego Kaszubę, J.M. prorektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku dra Roberta Musiałkiewicza, dziekana Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu ks. prof. dra hab. Dariusza Koteckiego, przewodniczącą Sejmiku Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego Lucynę Andrysiak – przewodniczącą sejmiku województwa I i II kadencji, szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Bydgoszczy ppłk. Marka Magowskiego, szefa Oddziału Komunikacji Społecznej ppłk. Tomasza Roźniakowskiego – reprezentującego Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, zastępcę komendanta Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia im. Gen. J. Bema ppłk. Remigiusza

Zielińskiego, pierwszego zastępcę komendanta wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy insp. Mirosława Elszkowskiego, pierwszego zastępcę komendanta miejskiego Policji w Toruniu podinsp. Krzysztofa Lewandowskiego, komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu st. bryg. Janusza Halaka, komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu st. bryg. Kazimierza Stafieja, przewodniczącego Zarządu NSZZ „Solidarność” Regionu Toruńsko-Włocławskiego Jacka Żurawskiego, przewodniczącego Zarządu NSZZ „Solidarność” Regionu Bydgoskiego Leszka Walczaka, dyrektor Urzędu Statystycznego Wiolettę Zwarę, dyrektorów departamentów oraz jednostek organizacyjnych urzędu marszałkowskiego, przedstawicieli mediów, wszystkich przybyłych gości na uroczystość (lista obecności – zał. nr 2).

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** na wstępie uroczystości powiedział: „Ekscelencje, Szanowni Państwo. 10 czerwca 1979 r. na Krakowskich Błoniach Święty Jan Paweł II wypowiedział słowa, które Polacy potraktowali jako swoisty duchowy testament, jaki złożył On na nasze barki:

„...zanim stąd odejdę, proszę Was, abyście całe to duchowe dziedzictwo, któremu na imię „Polska”, raz jeszcze przyjęli z wiarą, nadzieją i miłością [...], abyście nigdy nie zwątpili i nie znużyli się i nie zniechęcili, abyście nie podcinali sami tych korzeni, z których wyrastamy”.

Środowisko naszego regionu ma szczególne powody, aby pamiętać o wołaniu Jana Pawła II. 15 lutego 2016 r. Sejmik Województwa podjął stanowisko, w którym Radni wyrazili prośbę o ustanowienie Świętego Jana Pawła II patronem Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Po roku od tego wydarzenia spotykamy się na uroczystości wieńczącej starania o to zaszczytne wyróżnienie dla naszego regionu. Podejmując wysiłki o uznanie Świętego Jana Pawła II patronem naszego regionu zdawaliśmy sobie sprawę, że droga do osiągnięcia celu nie będzie prosta.

Wyrażaliśmy nadzieję, że stała i wciąż kultywowana pamięć o Świętym Janie Pawle II wśród mieszkańców regionu oraz ustanowienie na dzień 7 czerwca Święta Województwa Kujawsko-Pomorskiego na pamiątkę Jego pobytu we Włocławku w 1991 r. oraz Bydgoszczy i Toruniu w 1999 r. będzie istotnym dopełnieniem w uzasadnieniu naszego wniosku. Dziękujemy Biskupom Diecezjalnym, których jurysdykcja obejmuje teren naszego województwa, za spotkania oraz wsparcie naszej idei.

Szczególne słowa podziękowania kierujemy do obecnego dziś na sesji ks. Biskupa Andrzeja, który odpowiadając na prośbę naszą oraz Biskupów Diecezjalnych, skierował wniosek do Papieża Franciszka. Podczas uroczystego wstępu do dzisiejszej sesji pragniemy w szczególny sposób podkreślić ten wyjątkowy i historyczny moment w życiu naszego regionu, a także wyrazić wdzięczność za uznanie przez Stolicę Apostolską Świętego Jana

Pawła II, papieża, Patronem Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W podziękowaniu za ten wspaniały akt, podejmiemy dzisiejsze stanowisko wyrażając wolę regionalnej wspólnoty samorządowej.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** przystąpił do realizacji porządku obrad (zał. nr 3).

Głos zabrał Ordynariusz Diecezji Toruńskiej **ks. Biskup Andrzej Wojciech Suski**, który powiedział: „Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Wysoka Rado, Wszyscy Szanowni Goście. Mam zaszczyt odczytać dekret Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, jako instancji, która zatwierdza tytuły patronalne, zwłaszcza ludzi świętych. W sensie świeckim patron to ktoś, z kim się utożsamiamy w jego myśleniu, jego wartościowaniu, w jego postępowaniu. Natomiast, jest jeszcze walor religijny. Dochodzi do tego dla tych, którzy zwracają uwagę na ten wymiar, a mianowicie patron to także nasz orędownik u Pana Boga, nasz przyjaciel w Niebie – tak można krótko powiedzieć. W nawiązaniu do stanowiska, które zostało tutaj wspomniane przez Pana Przewodniczącego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, złożyłem prośbę w porozumieniu z biskupami, których diecezje mieszczą się na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego. I przyszła ta odpowiedź. Muszę powiedzieć ku mojemu miłemu zaskoczeniu, bo jest to precedens – o ile mi wiadomo, województwa nie mają jeszcze patronów. I jest to pierwszy patron i to tej klasy patron, który dla nas Polaków był, jest i na pewno pozostanie moralnym autorytetem na długo. Tekst Kongregacji jest po łacinie, bo tak się odpowiada w Kurii Rzymskiej. Na wszystkie nasze wnioski Kuria odpowiada tekstem łacińskim. W tłumaczeniu polskim brzmi to tak:

„Dla Diecezji Toruńskiej. Duchowieństwo i wierni województwa kujawsko-pomorskiego oddają cześć szczególną Świętemu Janowi Pawłowi Drugiemu, papieżowi, który apostolską mocą wezwał cały rodzaj ludzki do otwarcia drzwi Odkupicielowi i przyjęcia Jego boskiego miłosierdzia. Stąd Najdostojniejszy Ksiądz Andrzej Wojciech Suski, Biskup Toruński, przyjmując wspólne prośby innych biskupów i władz cywilnych, a także wiernych wspomnianego województwa, zatwierdził prawnie wybór Świętego Jana Pawła Drugiego, papieża, na Niebiańskiego Patrona dla tegoż województwa. Tenże Biskup Toruński, pismem datowanym 10 listopada 2016 roku, pokornie prosił o potwierdzenie tego rodzaju wyboru i zatwierdzenia, zgodnie z normami przepisów o ustanowieniu Patronów. Przeto Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, na mocy uprawnień nadanych sobie przez Ojca Świętego Franciszka, biorąc pod uwagę przedstawioną prośbę, zważywszy nadto, iż wybór i zatwierdzenie dokonane zostały zgodnie z normą prawa, przychyliła się do niej i Świętego Jana Pawła Drugiego, Papieża, Niebiańskim Patronem Województwa Kujawsko-Pomorskiego potwierdza, ze wszelkimi prawami i przywilejami liturgicznymi, wynikającymi

z rubryk. Bez względu na jakiegokolwiek przeciwne zarządzenia. Z siedziby Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dnia 26 stycznia 2017. Ks. Robert Kardynał Sarah, Prefekt, Ks. Artur Roche Arcybiskup Sekretarz”.” (zał. nr 4, zał. nr 4a)

Następnie głos zabrał marszałek **Piotr Całbecki**, który powiedział: „Zakończyliśmy procedury. Teraz zaczyna się praca, ponieważ uzyskanie takiego patronatu to bez wątpienia wielki zaszczyt, wielka radość, ale też i wielkie zobowiązanie. Chcę w naszym imieniu, wszystkich tu obecnych i wszystkich mieszkańców naszego województwa, serdecznie podziękować Ekscelencji ks. Biskupowi, naszemu Honorowemu Obywatelowi za zaangażowanie wraz z innymi księżmi biskupami w ten proces uzyskania patronatu decyzją Stolicy Apostolskiej. Ale i za wcześniejszą wszelką przychylność, kiedy prosiliśmy o ustanowienie dnia patronalnego 7 czerwca dla naszego województwa, czyli wtedy, kiedy św. Jan Paweł II odwiedzał nasz region w dwóch pielgrzymkach – najpierw we Włocławku, a później w Bydgoszczy i Toruniu. To jest bez wątpienia zasługa naszego ks. Biskupa. Musimy o tym pamiętać, ponieważ wiem, jak wiele włożył w to serca, modlitwy i starań w Watykanie, abyśmy taki patronat uzyskali.

Rzeczywiście, jest to bezprecedensowa sytuacja – jako jedyne województwo uzyskaliście ten zaszczyt, iż mamy patrona, i takiego patrona! Mam nadzieję, że wszyscy będziemy o tym pamiętali. Tak się składa, że wszystkie drogi prowadzą do Rzymu. To rzeczywiście w obecnych czasach też się potwierdza. Proszę zwrócić uwagę – 1957 r. traktaty ustanawiające Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Energii Atomowej zostały podpisane w Rzymie. I przedwczoraj, nie gdzie indziej jak u Papieża Franciszka odbyło się spotkanie przywódców wszystkich krajów, które tę Unię dziś tworzą. Piękny symbol bez względu na to, czy tymi przywódcami są osoby wierzące czy niewierzące, agnostycy, czy wyznawcy innych religii. Wszyscy pojechali do źródła. Sądzę, że w tym wymiarze, jeżeli będziemy patrzeć na patrona naszego województwa jako źródło, które jest inspiracją, wciąż niewyczerpane w myślach, w słowie, w przekazie wszyscy będziemy potrafili z tego patronatu w sposób godny, ale i też skuteczny korzystać. Wystarczy się wczytać w to, co głosił, co mówił dziś św. Jan Paweł II dla wierzących, a dla miliardów ludzi na całym świecie – orędownik pokoju, miłości, tolerancji, zgody. Sądzę, że jest w tym jakiś zamysł również Pana Boga, że to właśnie tutaj postanowił ustanowić właśnie św. Jana Pawła II patronem. Jest w tym na pewno jakiś przekaz, który powinniśmy zrozumieć i podjąć.

Jeszcze raz, Księżo Biskupie dziękuję za zaangażowanie, za tę wspaniałą dla nas dzisiaj informację – wiadomość”.

Przewodniczący sejmiku Ryszard Bober oraz marszałek województwa Piotr Całbecki w podziękowaniu za pomoc i wsparcie starań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego o ustanowienie św. Jana Pawła II Patronem Województwa Kujawsko-

Pomorskiego wręczyli Ekscelencji ks. Biskupowi Andrzejowi Wojciechowi Suskiemu okolicznościową tekę pamiątkową.

Następnie przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** zapowiedział podjęcie stanowiska w sprawie Patrona Województwa Kujawsko-Pomorskiego w podziękowaniu za przychylność Stolicy Apostolskiej dla prośby o ustanowienie św. Jana Pawła II Patronem Województwa Kujawsko-Pomorskiego (zał. nr 5).

Marszałek **Piotr Całbecki** odczytał treść stanowiska: „Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego z wdzięcznością przyjmuje zatwierdzenie przez Papieża Franciszka Świętego Jana Pawła II – Papieża PATRONEM Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W piśmie przedstawionym przez Biskupa Andrzeja Suskiego – Ordynariusza Diecezji Toruńskiej, wystosowanym przez kard. Roberta Sarah, czytamy, iż „Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów uznaje Świętego Jana Pawła II, Papieża, Patronem *przed Bogiem* Województwa Kujawsko-Pomorskiego”. Decyzja ta jest responsem na wniosek ks. Biskupa, złożony do Stolicy Apostolskiej w odpowiedzi na powszechne prośby innych biskupów, władz samorządowych, a także wiernych o ustanowienie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego jego Patrona.

Już dziewięć lat temu Radni Województwa wybrali dzień 7 czerwca – z okazji wizyty Papieża Jana Pawła II w naszym regionie – na datę obchodów Święta Województwa. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w stanowisku z 15 lutego 2016 roku wyraził prośbę o ustanowienie Świętego Jana Pawła II Patronem Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dopełnieniem tej decyzji było ustanowienie 7 czerwca Dniem Patronalnym, z jednoczesnym zwróceniem się do Stolicy Apostolskiej z prośbą o uznanie św. Jana Pawła II Patronem naszego Regionu.

Unitas Durat to słowa wpisane w sztandar naszego Województwa. Regionu, który powstał w 1999 roku na mocy wcześniejszej Ustawy Sejmowej i był uroczystie proklamowany wraz z innymi województwami w Warszawie w Pałacu Belwederskim. Na przestrzeni lat ta nowa jednostka samorządu terytorialnego dojrzewała, przekształcając się w solidarną, budującą własną tożsamość wspólnotę ponad dwu milionów mieszkańców.

Na tej drodze, zarówno u jej początków, jak i dziś towarzyszy nam postać Jana Pawła II. Nie tylko dla nas, ale dla milionów ludzi na całym świecie jest On orędownikiem dialogu opartego na prawdzie, miłości i sprawiedliwości, które winny znaleźć odzwierciedlenie w życiu społecznym, gospodarczym i osobistym. Dlatego patronowanie Województwu przez Jana Pawła II to odważne upominanie się o to, co buduje relacje między ludźmi w oparciu o trwałe wzorce, sprawdzone i szanowane przez wszystkich, wierzących i niewierzących, i przyczyniające się do rozwoju każdej osoby. To poszukiwanie wspólnego fundamentu, na którym można wznosić wielkie przedsięwzięcia - ten fundament, choć jest

niewidzialny, gwarantuje pomyślność na długie lata – również naszego Kujawsko-Pomorskiego Domu.

Jan Paweł II patronuje światu, w którym człowiek konstruktywnie szuka spełnienia swoich słuszych nadziei nigdy "przeciw drugiemu", ale zawsze "z drugim"; w którym warunki życia społecznego i gospodarczego kształtuje prawda o człowieku, choćby wymagała wiele wysiłku; w którym priorytetem jest takie układanie wzajemnych relacji, aby umożliwiały wszystkim mieszkańcom "słuszny rozwój".

Dla osób wierzących postać św. Jana Pawła II – Patrona Województwa – jest orędownikiem w relacjach z Bogiem, natomiast w odniesieniu do wartości, które niesie jego życie i nauczanie skupione na nienaruszalnej godności człowieka, jest Patronem bliskim i wspólnym dla wszystkich Mieszkańców Województwa.

Patron to postać, która swoim uniwersalizmem przekazu otwiera na nowe wymiary i uczy przekraczać to, co codzienne.

Nasz Patron będzie, więc dla nas punktem odniesienia. Źródłem inspiracji, horyzontem wartości, na którym rozwija się projekt życia mieszkańców. W kolejną dekadę nasze Województwo wejdzie z postawą "czuwania", czyli „dostrzegania drugiego, nie zamykania się w sobie w ciasnym podwórku własnych interesów, czy też nawet własnych osądów. Czuwam – to znaczy miłość bliźniego – to znaczy podstawowa międzyludzka solidarność.” Dla nas to wyzwanie do wspólnej troski nad realizacją wzniosłych ideałów, kulturą szukania trwałych i ciągle wymagających wartości.

Nasze Województwo jest jedynym, dla którego Papież Franciszek ustanowił św. Jana Pawła II Patronem. Jesteśmy świadomi, iż jest to dla nas szczególna okoliczność a jednocześnie wielkie zobowiązanie, aby przed Bogiem i ludźmi jemu podołać. Tym większa jest nasza wdzięczność za zaufanie i wiarę w szczerść naszych intencji. Przyjmując z radością informację o tej decyzji, chcemy za nią bardzo serdecznie podziękować Ojcu Świętemu Franciszkowi, jednocześnie prosząc o Jego błogosławieństwo i modlitwę za wstawiennictwem naszego Patrona o pomyślność i dobrą przyszłość dla mieszkańców naszego Województwa.”

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** zaproponował przyjęcie stanowiska w sprawie Patrona Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez aklamację. Nikt z radnych nie zgłosił głosu odrębnego. Przewodniczący stwierdził, że stanowisko zostało przez sejmik podjęte.

Przewodniczący sejmiku Ryszard Bober oraz marszałek województwa Piotr Całbecki w sposób uroczysty złożyli podpisy pod stanowiskiem Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie Patrona Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Księdze Pamiątkowej.

Kończąc część uroczystą sesji przewodniczący sejmiku Ryszard Bober podziękował wszystkim za udział w jej uroczystej części zapraszając na dalsze obrady po przerwie.

- przerwa -

- część zwyczajna sesji

Po przerwie przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** wznowił obrady. Stwierdził quorum obrad sesji – 28 radnych obecnych, co czyni sejmik uprawnionym do podejmowania uchwał, przyjmowania stanowisk, zgłaszania wniosków.

Zmian do przedłożonego porządku obrad nie zgłoszono.

Przewodniczący sejmiku zapytał, czy są uwagi do przedłożonego radnym protokołu z XXIX sesji sejmiku? Nikt z radnych nie zgłosił uwag do treści protokołu. Protokół z XXIX sesji został przyjęty.

Następnie przystąpiono do realizacji punktu 3. porządku obrad tj. informacji z pracy sejmiku województwa (zał. nr 6).

Pytań ani uwag nie zgłoszono.

Kolejnym punktem porządku obrad była informacja z pracy zarządu województwa (zał. nr 7, zał. nr 7a, zał. nr 7b). Dodatkowo radni otrzymali:

- informację na temat Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego za okres od 15.02.2017 r. do 21.03.2017 r.,

- informację na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 stan na dzień do 21 marca 2017 r. (zał. nr 8).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Radny **Michał Krzemkowski** powiedział, że w związku z niską kontraktacją środków unijnych w ramach RPO wpłynęło podobno na ręce pana marszałka pismo z Ministerstwa Rozwoju i Finansów, w którym jest wyrażone zaniepokojenie tak powolnym rytmem wdrażania programu i wydatkowania pieniędzy z funduszy unijnych. I jest podobno warunek, który mówi o tym, że do końca roku powinno być zakontraktowane 40% środków z RPO, bo w innym wypadku będzie się to wiązać z pewnymi konsekwencjami. Zapytał o treść tego pisma i jakie konsekwencje mogą spotkać Województwo w tym względzie?

Radny **Roman Jasiakiewicz** podniósł kilka kwestii. Po pierwsze, wiedząc, że to nie należy do kompetencji Samorządu Województwa, ale zwrócił uwagę, że jadąc z Bydgoszczy do Torunia na wysokości Górska – w pobliżu pomnika bł. ks. Jerzego Popiełuszki, wisi flaga, która jest bardzo zniszczona przez warunki atmosferyczne i trzeba by było zadbać o jej np. wymianę. Poprosił o interwencje stosownych służb w tej sprawie.

Po drugie, odniósł się do otoczenia wokół Urzędu Marszałkowskiego, szczególnie chodzi o zaplecze i parking. Powiedział, że ta część terenu jest bardzo zaniedbana. Zapytał,

czy są jakieś plany, aby go doprowadzić do ładu, nie wydając przy tym ponad miarę środków finansowych?

Po trzecie, bardzo istotna kwestia nie tylko dla niego. Przypomniał, że kiedy była mowa o budżecie województwa, postawił wniosek o publikowanie umów cywilno-prawnych, wówczas pan skarbnik stwierdził, że aktualny system informatyczny Urzędu Marszałkowskiego nie pozwala na spełnienie tych oczekiwań, że prace będą trwały, a w pierwszym kwartale niewątpliwie będzie tego wynik. Zauważył, że pierwszy kwartał się kończy, a np. Inowrocław ten system ostatnio zaczął stosować. Dodał, że rozumie, że dalej pozostaje nadal wola, poza technicznymi być może kłopotami, aby taka publikacja miała miejsce?

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział: „Jeśli chodzi o pismo, które przywoływał pan radny Michał Krzemkowski, to otrzymali je wszyscy marszałkowie. Nas ono dotyczy w sposób szczególny, bo rzeczywiście minister ustosunkowuje się do niskiego tempa kontraktacji i wydatkowania środków unijnych, bo kontraktacja to nie to samo, co wydatkowanie. My mamy własny harmonogram działań, który przyjęliśmy 3 lata temu. I konsekwentnie go realizujemy. Rzeczywiście w tym roku zamierzamy zakontraktować 40% całej alokacji. Jak również przekroczyć 7% certyfikacji wydatków. Takie mamy założenia i na razie nic nie wskazuje na to, abyśmy ich nie zrealizowali, więc obawy, które wystosował minister do marszałków i też innych instytucji zarządzających innymi programami, poza regionalnymi operacyjnymi, są jak najbardziej uzasadnione, bo taka jest rola ministra, aby pilnować harmonogramów. Ale też wszyscy mamy świadomość, że te kryteria warunkują tak naprawdę w 2018 rozliczenie 10% puli środków dodatkowych, które wynikają z właściwego tempa realizacji kwoty podstawowej zakontraktowanej w ramach RPO. Odpisaliśmy na pismo panu ministrowi. Wyjaśniliśmy w jaki sposób chcemy te wskaźniki osiągnąć. Nie mamy żadnych krytycznych uwag do naszej odpowiedzi ze strony ministerstwa. Sądzę, że wyjaśnienia zostały przyjęte. I dziś spokojnie realizujemy i wdrażamy nasze RPO.

Oдноśnie flagi, to oczywiście się tym zainteresujemy. Одноśnie rejestru umów zapytam pana skarbnika na jakim to jest etapie, bo rzeczywiście musieliśmy skorygować nasz system informatyczny tak, aby w płynny sposób można było dokonywać tych rejestrów i ewidencjonować je w jednym miejscu, by go publikować.

W kwestii zaplecza urzędu, to już od kilku lat jest planowana rozbudowa czy dokończenie budowy jeszcze według koncepcji przedwojennej urzędu. To pozwoliłoby na skoncentrowanie wszystkich urzędników pracujących dzisiaj w różnych miejscach w Toruniu, bo dzierżawimy powierzchnie i dość drogo za to płacimy. Do tego jest potrzebny odpowiedni montaż finansowy. Kwestie projektowe są gotowe. Mamy pozwolenie na budowę. Dlatego nie realizowaliśmy żadnych inwestycji na zapleczu, bo byłoby to

niepotrzebnym wydatkiem środków. Ale zdaję sobie sprawę z tego, że stan tego obszaru jest już opłakany. I elewacja i brak miejsc parkingowych, dostępnych też dla radnych w sposób komfortowy, że byłyby wyznaczone stanowiska na auta, karty wjazdu itp. To pewnie już się nie stanie w tej kadencji, ale wtedy, kiedy ten zakres inwestycji będzie mógł być zrealizowany w całości. Zwrócę uwagę panu sekretarzowi, aby poprawić stan tego terenu”.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do rozpatrzenia punktu: realizacja zadań w latach 2015-2016 oraz stopień wykorzystania środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim w perspektywie finansowej 2014-2020 (zał. nr 9), z którym zapoznała się Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do przedłożonej informacji radni nie wnieśli żadnych pytań ani uwag.

Kolejnym punktem porządku obrad było sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2016 (zał. nr 10), z którym zapoznała się Komisja Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa.

Do przedłożonej informacji radni nie wnieśli żadnych pytań ani uwag.

Następnym punktem porządku obrad był raport z wykonania w 2016 r. „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim do roku 2016” (zał. nr 11), z którym zapoznała się Komisja Promocji i Ochrony Zdrowia.

Do przedłożonej informacji radni nie wnieśli żadnych pytań ani uwag.

Z kolei przystąpiono do rozpatrzenia i podjęcia uchwał pozytywnie zaopiniowanych przez komisje, do których radni nie wnieśli żadnych pytań ani uwag:

– w sprawie przyjęcia „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2017-2020” – druk nr 18/17 (zał. nr 12); wynik głosowania: 27 „za”, 0 przeciw, 0 wstrzymujących,

– w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na wnioski złożone do 15 grudnia 2016 r. – druk nr 16/17 (zał. nr 13) wraz z autopoprawką zarządu województwa (zał. nr 13a); wynik głosowania 27 „za”, 0 przeciw, 0 wstrzymujących,

– w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2017 – druk nr 17/17 (zał. nr 14); wynik głosowania 26 „za”, 0 przeciw, 0 wstrzymujących,

– w sprawie zatwierdzenia zmiany Regulaminu Rady Społecznej Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu – druk nr 19/17 (zał. nr 15); wynik głosowania 26 „za”, 0 przeciw, 0 wstrzymujących,

– w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu im. L. Rydygiera w Toruniu – druk nr 20/17 (zał. nr 20); wynik głosowania 27 „za”, 0 przeciw, 0 wstrzymujących.

Sejmik podjął ww. uchwały

Następnie przystąpiono do rozpatrzenia i podjęcia uchwały w sprawie wskazania kandydatów Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy – druk nr 21/17 (zał. nr 21).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Radny **Michał Krzemkowski** zwrócił uwagę na błąd językowy w pkt 2 uzasadnienia, tj. w zdaniu: *W skład rady oddziału wojewódzkiego funduszu wchodzi dziewięciu członków będących ubezpieczonymi zamieszkującymi na obszarze działania danego oddziału wojewódzkiego funduszu, powoływani przez właściwego wojewodę, ...* powinno być zapisane: *powoływanych*.

Ponadto wyraził opinię, że w § 1 uchwały są wpisane dwa punkty. Wynika z tego, że lista kandydatów zamyka się na dwóch osobach, co w jego przekonaniu nie jest słuszne. Z treści uzasadnienia wynika, że to wojewoda powołuje członków rady, w tym dwóch spośród kandydatów wskazanych przez sejmik województwa. Oznacza to, że sejmik może wskazać więcej niż dwóch kandydatów, a wojewoda spośród nich powołuje dwie osoby. Dlatego zaproponował, aby zmienić treść uchwały w § 1. Jednocześnie, w imieniu klubu radnych PiS, zgłosił Radosława Kępińskiego na kandydata sejmiku do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy.

Radny **Marek Hildebrandt** poinformował, że w trakcie przerwy w obradach rozmawiał z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, który powiedział, że w tej chwili zmieniają się procedury wyboru kandydatów do ww. rady. Oznacza to, że uchwała ta wskazująca kandydatów sejmiku zostanie uchylona. W związku z powyższym zaproponował, aby procedowanie nad tym projektem uchwały przenieść na kolejną sesję sejmiku.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** odpowiedział, że sejmik proceduje zgodnie z pismem z dnia 6 lutego br. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w którym prosi o wskazanie dwóch przedstawicieli Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego do składu Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy. Powiedział, że do tej pory w dobrych praktykach i współpracy z Wojewodą

Kujawsko-Pomorskim było, że jeżeli wojewoda zgłaszał swojego przedstawiciela, a sejmik powoływał skład rady, np. do szpitali, to osoba ta była zawsze akceptowana przez sejmik. Przypomniał, że sejmik zmieniał już przedstawicieli obecnego wojewody w różnych radach społecznych. W związku z tym uważa, że sejmik powinien wybrać dwóch swoich przedstawicieli.

Marszałek **Piotr Całbecki** zgłosił kandydaturę pana Stefana Muchy do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy. Poinformował, że pan Stefan Mucha jest radcą prawnym, doświadczonym prawnikiem, przez dwie kadencje pełnił funkcję przewodniczącego Kolegium Radców Prawnych w Toruniu.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** poinformował, że oficjalnie wpłynęła do niego kandydatura pani Ewy Mes, byłej Wojewody Kujawsko-Pomorskiej, która spełnia wszystkie wymogi art. 106 ust. 6 i 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W związku z tym, że zgłoszonych zostało trzech kandydatów, a projekt uchwały przygotowany przez zarząd województwa przewiduje tylko dwóch, zwrócił się do marszałka o zgłoszenie stosownej autopoprawki zarządu.

Radny **Michał Krzemkowski** zapytał radcę prawnego, czy z punktu widzenia prawnego nie byłoby rozsądniej, aby uchwała ta została poszerzona o kolejną osobę.

Radny **Roman Jasiakiewicz** poprosił radnego Michała Krzemkowskiego o przybliżenie kandydatury pana Radosława Kępińskiego, bo podanie samego nazwiska jest niewystarczające.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** powiedział, że kandydaci powinni zostać zgłoszeni na piśmie do niego jako do przewodniczącego sejmiku, wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami.

Radny **Michał Krzemkowski** zapytał, czy takie pisemne oświadczenia złożyły pozostałe dwie zgłoszone osoby? Ponadto zwrócił się do radnego Romana Jasiakiewicza informując go, że pan Radosław Kępiński jest nauczycielem ze szkoły gminnej w Sicienku.

Radny **Roman Jasiakiewicz** powiedział, że radny Michał Krzemkowski niekoniecznie musi odpowiadać jemu, ale dobrze byłoby, aby wszyscy radni znali, chociaż jedno zdanie, że zgłoszony kandydat jest nauczycielem, zootechnikiem, lekarzem, czy radcą prawnym.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** poinformował, że ma autopoprawkę zarządu (zał. nr 22), w której w § 1 sejmik wskazuje trzech kandydatów. Taki projekt przedłoży pod głosowanie, z wpisanymi nazwiskami zgłoszonych kandydatów tj.: Radosława Kępińskiego, Ewy Mes i Stefana Muchy. W nowej ustawie procedura jest taka, że sejmik przedkłada wojewodzie swoich kandydatów, a on powołuje radę. W poprzedniej ustawie, gdy

sejmik powoływał radę a wojewoda zgłaszał swoich kandydatów, to sejmik akceptował zgłoszonych przez wojewodę kandydatów. Wyraził nadzieję, że wojewoda uszanuje wybór sejmiku i powoła trzech przedstawicieli sejmiku do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy.

Marszałek **Piotr Całbecki** zaproponował odłożenie głosowania nad zgłoszonymi kandydaturami, jeżeli przewodniczący nie ma kompletu dokumentów wymaganych przy zgłoszeniu kandydata. Brakujące oświadczenia mogą zostać przesłane elektronicznie. W momencie ich otrzymania sejmik powróciłby do procedowania tego projektu uchwały.

Radny **Paweł Zgórzyński**, wychodząc naprzeciw propozycji marszałka, w imieniu kluby radnych PSL, zgłosił wniosek formalny o 5 minut przerwy w obradach.

Przewodniczący sejmiku ogłosił przerwę w obradach.

- przerwa -

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** wznowił obrady po przerwie.

Marszałek **Piotr Całbecki** przeprosił za zwłokę i zamieszanie. Powiedział, że nie do końca był świadomy, że sejmik ma prawo posiadania tylko dwóch przedstawicieli w radzie NFZ. W związku z takim zapisem ustawy radni województwa powinni wskazać dwóch kandydatów. Radni chcieliby, aby wyboru kandydatów dokonał sejmik, a nie kto inny. Jeżeli zostaną zgłoszone trzy kandydatury, to wojewoda dokona ich weryfikacji. Powiedział, że wojewoda ma już swoich przedstawicieli w tej radzie, jak i minister i inne organy. Dlatego uważa, że sejmik powinien zgłosić tylu kandydatów, ile ma przypisanych miejsc. W związku z tym przeprosił wszystkich za zaistniałe nieporozumienie i wycofał zgłoszoną autopoprawkę, w której zarząd województwa proponował trzy, a nie dwie kandydatury. Ponadto podtrzymał zgłoszoną kandydaturę pana Stefana Muchy, który dostał zgodę na kandydowanie do ww. rady.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** powiedział, że w związku z tym, iż zostały zgłoszone trzy osoby na kandydatów sejmiku do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy, a sejmik wybiera tylko dwóch, zostanie przeprowadzone głosowanie na poszczególne zgłoszone osoby.

Następnie przewodniczący sejmiku przypomniał zasady głosowania imiennego: każdy radny ma prawo oddać nie więcej niż dwa głosy „za”, tzn. brać udział w dwóch głosowaniach; bez oddawania głosu „przeciw” i „wstrzymującego”.

Przystąpiono do głosowania jawnego imiennego na zgłoszonych kandydatów. Wyniki głosowania:

- Radosław Kępiński – 7 głosów „za”;
- Ewa Mes – 19 głosów „za”,
- Stefan Mucha – 19 głosów „za”.

W wyniku przeprowadzonego głosowania przedstawicielami sejmiku wskazanymi do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy są: Ewa Mes i Stefan Mucha.

Przystąpiono do głosowania projektu uchwały zawartego w druku nr 21/17 w sprawie wskazania kandydatów Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego do Rady Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z siedzibą w Bydgoszczy z uzupełnionym zapisem § 1 o nazwiska: Ewa Mes i Stefan Mucha.

Wynik głosowania: 20 „za”, 3 przeciw, 1 wstrzymujący. Sejmik podjął uchwałę.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** przystąpił do realizacji 27. punktu porządku obrad, tj. informacji o zgłoszonych interpelacjach i zapytaniach (zał. nr 23).

Pytań ani uwag nie zgłoszono.

Następnie przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** przystąpił do realizacji 28. punktu porządku obrad, tj. interpelacji i zapytań radnych.

Przystąpiono do zgłaszania interpelacji i zapytań.

Radny **Stanisław Pawlak** wyraził podziękowanie panu marszałkowi Piotrowi Całbeckiemu za to, że przyjął zaproszenie, które wystosowali do niego radni województwa z okręgu wyborczego nr 6, na spotkanie w dniu 13 lutego br., na którym rozpatrzone zostały sprawy dotyczące włocławskiego regionu. Sprawy, które były wynikiem odbytej dokładnie rok temu sesji sejmiku – 14 marca 2016 r. we Włocławku. Dodał, że przedstawionych piętnaście tez do dyskusji na spotkaniu w dniu 13 lutego br. zostało potraktowane przez pana marszałka bardzo merytorycznie, a osoby, które brały udział w tym spotkaniu przygotowały przywołane problemy rzetelnie. Podkreślił, że radni otrzymali odpowiedzi na wszystkie tematy, które były przedmiotem dyskusji, chociaż część tych punktów wykraczała poza bezpośrednie kompetencje pana marszałka, ale zostały przygotowane we współdziałaniu z innymi organami rządowymi. Podkreślił, że takie spotkania, jak widać, są potrzebne w środowisku włocławskim. Była to dobra okazja, aby można było te tematy sobie przypomnieć. Skierował prośbę do pana marszałka, aby to, co zostało zawarte w odpowiedzi i co zostało zapowiedziane, by rzeczywiście było zrealizowane, zgodnie z przyjętym przez pana marszałka harmonogramem. Tak jak powiedział, problemów było wypunktowanych piętnaście – najważniejszych. I radni liczą na to, że one wraz z upływem czasu będą realizowane.

Podkreślił, że chciałby to wyraźnie powiedzieć na forum sejmiku, że wniosek i apel grupy radnych z 6. okręgu wyborczego, jego zdaniem przyniósł rezultat dla regionu włocławskiego, za co serdecznie w imieniu mieszkańców podziękował.

Radny **Michał Krzemkowski** powiedział, że w latach 2010-2013 Fundacja „Wiatrak” realizowała inwestycje w Domu Jubileuszowym w Bydgoszczy, które były częściowo

finansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Niestety inwestycje przekroczyły wskazane w umowach terminy i w związku z tym prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych podjął decyzję o tym, że Samorząd Województwa jako dysponent tych środków ma wydatkowane pieniądze oddać z odsetkami. Zarząd województwa zwrócił się z odwołaniem do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od tej decyzji. A minister to odwołanie odrzucił podtrzymując decyzję prezesa PFRON-u. Dodał, że była możliwość zaskarżenia decyzji ministra w tym względzie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, czego zarząd województwa nie zrobił, a zrobił to beneficjent czyli Fundacja „Wiatrak”. Zapytał dlaczego tak się stało? Dlaczego zarząd województwa nie skorzystał z tej możliwości będąc faktycznie dysponentem tych środków i stroną w tym postępowaniu? Dlaczego wystąpiła ze skargą Fundacja „Wiatrak”, która tej sprawy de facto wygrać nie może?

Marszałek **Piotr Całbecki** podziękował radnemu Stanisławowi Pawlakowi za ciepłe słowa na temat spotkania we Włocławku. Powiedział, że rzeczywiście było to bardzo owocne, dobre i bardzo merytoryczne spotkanie. Uporządkowano bardzo wiele obszarów, o których wcześniej dyskutowano i rozmawiano też na tej sali. Cieszy fakt, że z tych piętnastu punktów wiele jest już realizowanych i weszło w życie, chociażby droga wojewódzka nr 265, gdzie została już podpisana umowa zarządu z wykonawcą. Niedługo będzie przekazany plac budowy firmie Eurol. Chodzi też o Szpital Wojewódzki, któremu zarząd województwa już zaakceptował plan funkcjonalno-użytkowy przedsięwzięcia. W tej chwili na jego podstawie zarząd zleca wykonanie dokumentacji projektowej. Zarząd podjął decyzję, że nie będzie to w systemie zaprojektuj i wybuduj, ale najpierw dokumentacja, a potem zlecenie, ponieważ jeśli chodzi o czas i względy merytoryczne, będzie to bardziej efektywne. Dodał, że na przygotowanie dokumentacji z uzyskaniem pozwoleń na budowę zarząd wyznaczył wykonawcy termin półroczny. Tyle czasu wystarczy, ponieważ jak powiedział, jest to koncepcja bardzo dobrze przygotowana.

Odnosnie Fundacji „Wiatrak” powiedział, że sprawa jest rzeczywiście bardzo przykra, ponieważ to nie jest w gestii ani fundacji, ani zarządu województwa, a decyzja jest tylko w gestii ministra, aby tak sprawą pokierować, by można było ten absurdalny przepis zmienić, który mówi o tym, że jeżeli fundacja rozliczy się, jak w tym przypadku miesiąc po terminie, to musi zwrócić w tej chwili ponad 2 mln zł z odsetkami. A dokładnie zarząd musi oddać tę kwotę ministrowi i przeprowadzić egzekucję tych środków na Fundacji, najprawdopodobniej na majątku, aby te środki odzyskać. Takie regulacje ma PFRON. I tylko w przypadku samorządu województwa umorzenie przez ministra jest niemożliwe. Ustawa nie przewiduje zapisu dotyczącego samorządu województwa w tym zakresie. Wystarczyłby zapis, że też samorząd województwa może umarzać tego typu postępowania, jeśli jest pośrednikiem

w dysponowaniu środków z PFRON-u. Inne samorzady to mogą robić, a wojewódzki nie może. Dodał, że zarząd prosił już od wielu, wielu miesięcy, a nawet lat o to, aby ten przepis zmienić tak, aby Samorząd Województwa również mógł dokonywać umorzeń. Był napisany projekt ustawy. Odbyło się spotkanie z ministrem, z wiceministrem w tej sprawie, którzy odpowiadają za PFRON, ale bezskutecznie. Nie wie, co jeszcze można by zrobić, aby poruszyć osoby, które za to odpowiadają w ministerstwie, aby tę sprawę wprowadzić na posiedzenie sejmiku. Jak do tej pory, łatwiej było wydawać decyzje negatywne na wnioski, które zarząd kierował do ministerstwa. Podkreślił, że jest to przykre, tym bardziej, że kiedy odbyło się spotkanie w obecności również ks. Buchholza w Warszawie, to wszystko było niby na dobrej drodze, że sprawa jest techniczna – do pozytywnego załatwienia, że nikt na tym nie poniesie żadnej straty. Ale jak widać od słów do realizacji okazała się daleka droga. A dziś sytuacja rzeczywiście jest beznadziejna. Mijają terminy. Zarząd prosił wszystkich ministrów, włącznie z Kancelarią Premiera, aby sprawą się zająć, ale bez efektu.

Odnosnie złożenia skargi do WSA powiedział, że nie wie czy była taka podstawa i to wyjaśni. Jeśli jest, to zarząd ją złoży. A sądy i słusznie, literalnie i wprost stosują przepisy, więc sprawa się pewnie zamknie negatywnie.

Powiedział, że to dobrze, że pan radny o to pyta. Miałby też prośbę do wszystkich, którzy mają jakąś możliwość politycznego oddziaływania, bo to jest kwestia, jego zdaniem, dobrej woli, aby sprawę skierować na tryb sejmowy i podjąć stosowną ustawę. Kwestia byłaby rozwiązana. Podkreślił, że przecież „Wiatrak” funkcjonuje. A inwestycja jest zrealizowana wysiłkiem bardzo, bardzo wielu ludzi, a przede wszystkim środowiska fordońskiego, które realizację tego projektu za punkt honoru sobie przyjęło. Dodał, że wnioski o umorzenie kierował jeszcze do poprzedniego ministra, bo nie chodzi tylko o obecną panią minister, ale też bezskutecznie. Dodał, że projekt jest zrealizowany. Sprawozdanie z zakończenia tego projektu zostało przesłane miesiąc po terminie. I to absurd, aby trzeba było oddawać z tego powodu ponad 2 mln zł z odsetkami.

Radny **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział, że zgadza się w pełni z panem marszałkiem, że pewne zmiany ustawowe powinny być dokonane, tylko ma wątpliwość, czy nawet dokonanie tych zmian mogłoby pomóc konkretnie w tej sprawie, ponieważ decyzje już zapadły przed ewentualnymi zmianami ustawowymi.

Dodał, że ponieważ pan marszałek nie udzielił pełnej odpowiedzi, poprosił o odpowiedź na piśmie na pytanie, dlaczego nie podjęto decyzji o złożeniu skargi w WSA, bo może należało jednak taką próbę podjąć?

Przystąpiono do punktu: wolne głosy i wnioski.

Radny **Ryszard Kierzek** powiedział, że chciałby podnieść temat, który nie jest w kompetencjach Samorządu Województwa, a chodzi o harmonogram budowy drogi

ekspresowej S5, bo chciałby zrozumieć dlaczego S5 w myśl harmonogramu, który radni tutaj poznawali, jeszcze nie jest w realizacji i w budowie? Dodał, że mieszkańcy są zaniepokojeni. Przypomniał, że aby S5 mogła być realizowana, to musi nastąpić wykup gruntów. Czy pan marszałek, czy zarząd województwa ma jakieś informacje, kiedy można się realnie spodziewać tej inwestycji? Dodał, że słyszał, że są jakieś blokady pozwoleń zintegrowanych. Nie wie na czym praktycznie to polega. A rolnicy, którzy są właścicielami gruntów, przez które ma iść droga, oczekują na ich wykupy, bo chcą wiedzieć co na tych gruntami dalej mogą robić.

Przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober** powiedział, że ten temat był przedstawiony na posiedzeniu Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego przez dyrektora Oddziału GDDKiA w Bydgoszczy. Jak zapewniał dyrektor nie ma żadnego zagrożenia, co do realizacji harmonogramu prac. Lada moment umowy z wykonawcami mają być dopięte. Prace przygotowawcze trwają. Wszystkie konsorcja przygotowują się sprzętowo. A jaka będzie realizacja, to się okaże.

Marszałek **Piotra Całbecki** w sprawie drogi ekspresowej S5 uzupełnił, że na posiedzeniu Rady Dialogu była mowa też o tym, że nie ma jeszcze ZRID-ów. Pierwsze ZRID-y na siedem odcinków – pierwsze półtora, będą wydane w kwietniu przez wojewodę. A ZRID dopiero otwiera całą ścieżkę realizacyjną. Trzeba będzie jeszcze poczekać na uzgodnienia ZRID-ów z Urzędem Wojewódzkim, a potem pojawią się już realizacje. Sądzi, że inwestycja będzie realizowana, a opóźnienia wynikają z kwestii formalnych.

Następnie podziękował wszystkim radnym za wyrazy współczucia i żalu okazanego w trudnych dla niego i jego rodziny chwilach związanych ze śmiercią i pogrzebem jego taty śp. Ludwika Całbeckiego.

Radny **Marek Hildebrandt** powiedział, że jakiś czasu temu pan marszałek powiedział, że jest specjalny samochód, który jeżdżąc drogami wojewódzkimi sprawdza ich stan, ale w dalszym ciągu nasze drogi wojewódzkie są fatalne. Dodał, że nasze województwo można rozpoznać właśnie po stanie dróg, nie trzeba znaków drogowych, dokąd się wjeżdża, w odróżnieniu od innych województw. Zwrócił uwagę, że nie może tak być dalej, że nasze województwo tym się wyróżnia.

Wicemarszałek **Dariusz Kurzawa** odnośnie stanu dróg wojewódzkich powiedział, że po zimie sytuacja na wielu drogach nie jest najlepsza, ale będą teraz wykonywane remonty. Wiadomo wszystkim, jakie zarząd ma plany odnośnie remontu 14 dróg, które są już przygotowane. Są już uruchamiane następne przetargi i są realizowane te projekty. Jeśli chodzi o remont nawierzchni dróg, to Zarząd Dróg Wojewódzkich w tej chwili będzie przystępował do remontów wiosennych. Do tego zarząd zamierza wesprzeć mocno finansowo ZDW w Bydgoszczy na remonty. Zapewnił, że stan dróg będzie poprawiany, żeby

nie było się czego wstydzić w przyszłości. Dodał, że jednym z priorytetów Samorządu Województwa jest remont dróg wojewódzkich. Będzie na to wydane w tej perspektywie ok. 900 mln zł.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad przewodniczący sejmiku **Ryszard Bober**, dziękując radnym za obecność zakończył obrady XXX sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego V kadencji.

Do protokołu dołączono:

- listy wydruków głosowań

Protokołowały:

Maryla Majtczak

Anna Sobierajska